

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa A. B.

przeciwko M. J., M. K. i S. K.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 czerwca 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanych

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 1 marca 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

1. odmawia przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej pozwanych,

2. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego,

3. przyznaje adw. B. D. od Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w (...)) kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) zł podwyższoną o kwotę podatku od towarów i usług wyliczoną według stawki podatku dla tego rodzaju czynności tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwany z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Pozwani – M. K., M. J. i S. K. wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 1 marca 2017 r., którym na skutek apelacji powoda –

A.B. Sąd Apelacyjny zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Ś. z dnia 8 czerwca 2016 r. w ten sposób, że w całości utrzymał w mocy nakaz zapłaty z dnia 3 grudnia 2013 r. wydany na podstawie weksla własnego na kwotę 100 000 zł, wystawionego przez M. K. i poręczonego przez M. J. i S. K.

Sąd pierwszej instancji, powtórnie rozpoznając sprawę po uchyleniu poprzedniego wyroku przez Sąd Apelacyjny, uchylił nakaz zapłaty uznając, że powód nie wykazał, jakie roszczenie zabezpieczał sporny weksel, oraz że pozwani skutecznie uchylili się od oświadczenia woli o zaciągnięciu zobowiązania wekslowego (M. K.) i poręczeniu weksla (M. J. i S. K.).

Po rozpoznaniu sprawy na skutek apelacji powoda Sąd Apelacyjny po przeprowadził na nowo ocenę dowodów i dokonał odmiennych ustaleń faktycznych. Ustalił, że powodowi służyła w stosunku do pozwanego M. K. wierzytelność określona w podpisanej przez powoda i tego pozwanego ugodzie z dnia 20 maja 2013 r., opiewająca na kwotę 100.000 zł z tytułu udzielonych pożyczek. Zabezpieczeniem wykonania tej ugody był weksel podpisany przez M. K. i poręczony przez pozostałych pozwanych. W ocenie Sądu Apelacyjnego oświadczenie pozwanych o uchyleniu się od skutków zaciągnięcia zobowiązania wekslowego było nieskuteczne. Pozwany M. K. nigdy nie uchylił się od skutków oświadczenia woli złożonego w ugodzie z dnia 20 maja 2013 r.

W skardze kasacyjnej pozwani zarzucili naruszenie art. 5 k.c. w zw. z art. 87 k.c. i art. 88 § 1 k.c., art. 366 § 1 k.c. w zw. z art. 47 pr. weksl., art. 17 pr. weksl. We wnioskach domagali się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi powód wnosił o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń

umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. i nie obejmuje merytorycznego rozpatrywania skargi kasacyjnej. W razie stwierdzenia, że występuje co najmniej jedna z tych przesłanek, skarga zostaje przyjęta do rozpoznania.

Skarżący uzasadnili potrzebę rozpatrzenia ich skargi wystąpieniem przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W ich ocenie oczywista zasadność skargi wynika z faktu nierozpoznania przez Sąd Apelacyjny zarzutu sprzeczności roszczenia powoda z zasadami współżycia społecznego, podniesionego przez pozwanych w piśmie procesowym z dnia 13 maja 2015 r.

Uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wywodu zmierzającego do wykazania tych wadliwości. Oczywistość naruszenia musi być widoczna *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, a samo naruszenie winno być przyczyną wydania jednoznacznie nieprawidłowego orzeczenia (por. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, Lex nr 1232793).

Skarżący nie wykazali, że Sąd drugiej instancji dopuścił się oczywistego naruszenia prawa w powyższym rozumieniu oraz że zaskarżony wyrok jest oczywiście wadliwy. Naruszenie art. 5 k.c., które miałoby nastąpić „przez nierozważenie możliwości jego zastosowania” nie stanowi o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Jedynie wówczas, gdyby skarżący wykazali jednoznaczne okoliczności faktyczne ustalone przez Sąd Apelacyjny i świadczące o istnieniu niewątpliwych podstaw do uznania roszczenia powoda za nadużycie prawa podmiotowego, zarzut nieuwzględnienia tego przepisu mógłby uzasadnić przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Pozwani takich okoliczności nie wykazywali w toku postępowania, a powołanie się na nadużycie prawa dokonane w piśmie procesowym z dnia 13 maja 2015 r. miało charakter ogólnikowy i nie nawiązywało

do żadnych okoliczności leżących po stronie pozwanych lecz do „głęboko nieetycznego i niemoralnego” postępowania powoda, która to okoliczność nie została dowiedziona.

Podstawy przedsądu wskazane przez skarżących nie uzasadniają więc przyjęcia ich skargi do rozpoznania. Okoliczności sprawy nie wskazują też, aby zachodziły inne przesłanki do podjęcia takiej decyzji, przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej uczestnika do rozpatrzenia.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. przy uwzględnieniu § 3 w zw. z § 8 pkt 6 i § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016 r., poz. 1714).

Na wniosek powoda zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c.

aj